

GenderSAFE
ENDING GENDER-BASED VIOLENCE IN ACADEMIA

Posílení individuálních a institucionálních kompetencí v oblasti sociálního bezpečí

Struktura online školení

Název školení

Posílení individuálních a institucionálních kompetencí v oblasti sociálního bezpečí

Cíle školení

Hlavními cíli tohoto školení je, aby účastníci a účastnice:

- porozuměli komplexnosti a specifickým rysům genderově podmíněného násilí a narušení sociálního bezpečí v akademickém prostředí
- porozuměli principům intervence aktivních přihlížejících a osvojili si jejich využití v praxi
- seznámili se s komunikačními strategiemi, které mohou pomoci překonávat nedůvěru k tématu sociálního bezpečí a k podpůrným mechanismům v instituci
- porozuměli významu vnitřního předpisu jako nástroje pro nastavení jasných a formálních postupů při řešení podnětů a případů narušení sociálního bezpečí
- získali prostor pro sdílení zkušeností, vzájemné učení a reflexi možností dalšího rozvoje institucionálních opatření

Popis pro propagaci školení

Toto online školení se zaměřuje na posilování individuálních a institucionálních kompetencí v oblasti sociálního bezpečí v akademickém prostředí. Nabízí praktický pohled na to, jak mohou instituce podporovat kulturu bezpečí, odpovědnosti a důvěry při řešení genderově podmíněného násilí a dalších forem narušení bezpečného a respektujícího prostředí.

Školení je rozděleno do tří tematických bloků. První blok se věnuje intervenci aktivních přihlížejících jako nástroji pro budování individuální odpovědnosti a kultivaci institucionálního prostředí. Druhý blok se zaměřuje na komunikační strategie, které mohou pomoci překonávat nedůvěru obětí, přeživších a členstva akademické komunity v podpůrný systém a jeho funkčnost. Třetí blok představuje vnitřní předpis jako nástroj pro nastavení formálních postupů při řešení podnětů a případů narušení sociálního bezpečí.

Školení kombinuje krátké vstupy, práci s příklady, participativní cvičení a vzájemné učení. Účastníci a účastnice pracují s online nástrojem Miro, sdílejí zkušenosti a diskutují možnosti, jak vybrané přístupy využít ve vlastním institucionálním kontextu.

Pro koho je školení určeno

Školení je určeno zejména pro osoby, které se podílejí na tvorbě, zavádění nebo posilování opatření v oblasti sociálního bezpečí, genderové rovnosti, prevence genderově podmíněného násilí nebo podpory bezpečného pracovního a studijního prostředí v akademických a výzkumných institucích.

Může být relevantní zejména pro:

- pracovnice a pracovníky pro genderovou rovnost, diverzitu a inkluzi
- členy a členky týmů odpovědných za plán genderové rovnosti nebo politiku sociálního bezpečí
- ombudspersons, důvěrné osoby, kontaktní osoby a osoby zapojené do podpory obětí a přeživších
- pracovnice a pracovníky v oblasti lidských zdrojů, právních služeb, studentské podpory nebo komunikace
- vedoucí pracovníky a pracovnice, kteří se podílejí na vytváření bezpečného a respektujícího institucionálního prostředí
- osoby zapojené do přípravy, revize nebo implementace vnitřních předpisů a postupů

Příprava

Před školením mohou být účastníci a účastnice vyzváni, aby:

- se seznámili se základními informacemi o sociálním bezpečí a genderově podmíněném násilí v akademickém prostředí
- promysleli si, jaké podpůrné mechanismy, komunikační kanály a vnitřní předpisy existují v jejich instituci
- refletovali, jaké situace mohou vyžadovat intervenci přihlížejících osob
- zvážili, kde se v jejich instituci může objevovat nedůvěra vůči podpůrným mechanismům nebo postupům
- měli možnost si před začátkem školení vyzkoušet práci s nástrojem Miro

Formát: online školení

Délka: 4 hodiny, včetně přestávky

Jazyk: čeština

Doporučený počet účastníků a účastnic: 10–25

Doporučené nástroje: Zoom nebo podobná online platforma, Miro nebo jiný nástroj pro společnou práci, breakout rooms a evaluační dotazník

Struktura online školení:

MIRO board: https://miro.com/app/board/uXjVHCShEew=?share_link_id=869002604832

Program	Přístup	Délka	Poznámky
Přihlášení účastnictva a ukázka nástroje Miro	Online místnost se otevře před začátkem školení. Účastníci a účastnice mají možnost ověřit si připojení a vyzkoušet si práci s nástrojem Miro.	15 min, nepovinné	Tato část je užitečná zejména u participativních online školení. Pomáhá snížit technické bariéry a umožňuje, aby se pozdější cvičení soustředila na obsah, nikoli na ovládání nástroje.
Úvod a kontext sociálního bezpečí v akademickém prostředí	Lektorka přivítá účastníky a účastnice, představí cíle školení, program a základní pravidla práce. Součástí úvodu je také zasazení tématu sociálního bezpečí do akademického prostředí a připomenutí citlivosti tématu.	20 min	V úvodu je vhodné zdůraznit důvěrnost, respekt, možnost zapojit se podle vlastních možností a možnost dát si pauzu, pokud by se obsah stal náročným.
Blok I: Intervence aktivních přihlížejících – úvod do tématu	Lektorka představí principy intervence aktivních přihlížejících a vysvětlí, proč je důležitá pro budování kultury bezpečí a sdílené odpovědnosti. Může být představena metoda 5D a příklady jejího využití v praxi.	30 min	Tato část pomáhá účastnictvu porozumět tomu, že přihlížející osoby mohou hrát důležitou roli při prevenci a včasné reakci na nevhodné nebo škodlivé chování. Je vhodné zdůraznit, že intervence musí být bezpečná a přiměřená situaci.
Blok I: Modelové situace – skupinová aktivita	Účastníci a účastnice pracují v menších skupinách v breakout rooms a na Miro boardu. Každá skupina pracuje s modelovou situací a diskutuje, jak by bylo možné zasáhnout s využitím principů aktivního přihlížení.	40 min	Cílem aktivity je propojit koncept aktivního přihlížení s praxí. Lektorka může připomenout, že neexistuje jedna univerzální správná reakce a že volba intervence závisí na bezpečí, roli osoby, dostupné podpoře a kontextu.

Přestávka		30 min	Delší přestávka podporuje soustředění a dává účastnictvu čas zpracovat první blok.
Blok II: Komunikační strategie překonávání nedůvěry	II: k Lektorka představí komunikační tipy a strategie pro posilování důvěry v agendu sociálního bezpečí, podpůrné mechanismy a institucionální postupy.	30 min	Tato část se zaměřuje na to, jak instituce komunikují o bezpečí, respektu, podpoře a odpovědnosti. Je vhodné zdůraznit jasnost, srozumitelnost, konzistentnost a citlivý jazyk, který nepřispívá k retraumatizaci nebo sekundární viktimizaci.
Blok II: Mutual learning – společná aktivita	Účastníci a účastnice sdílejí zkušenosti, otázky a postupy, které mohou pomáhat překonávat nedůvěru vůči podpůrným systémům. Aktivita může probíhat ve společném Miro boardu bez breakout rooms.	30 min	Aktivita podporuje vzájemné učení a sdílení praktických zkušeností. Lektorka může účastnictvo vyzvat, aby identifikovalo konkrétní komunikační překážky a možné způsoby, jak je řešit.
Blok III: Vnitřní předpis a práce s podnětem	Lektorka představí roli vnitřního předpisu při nastavování formálních postupů pro řešení případů narušení sociálního bezpečí. Může představit příklady institucionálních pravidel, kroků pro tvorbu předpisu a práci s podnětem.	20 min	Tato část propojuje individuální a komunikační kompetence s institucionálním rámcem. Je vhodné ukázat, že důvěra v systém závisí také na jasných pravidlech, srozumitelných postupech a dostupné podpoře.
Blok III: Práce s Model Policy Framework	Účastníci a účastnice pracují v menších skupinách s vybranými částmi Model Policy Framework nebo jiného relevantního rámce. Diskutují, jak by mohly být principy nebo kroky přeneseny do jejich institucionálního kontextu.	30 min	Aktivita podporuje aplikaci získaných poznatků na konkrétní institucionální procesy. Pokud je Model Policy Framework používán jako interní nebo neveřejný podklad, je vhodné účastnictvu připomenout podmínky jeho používání a nešíření.

Závěr, otázky, diskuse a evaluace	Lektorka shrne hlavní poznatky, otevře prostor pro otázky a finální postřehy a sdílí evaluační dotazník.	10 min	Závěr by měl propojit tři tematické bloky: individuální odpovědnost, institucionální komunikaci a formální postupy. Účastnictvo může být vyzváno, aby si odneslo jeden konkrétní krok, který může využít ve své instituci.
--	--	--------	--

Facilitační poznámky

Charakter školení

Školení je koncipováno jako pokročilejší a participativní online školení. Předpokládá, že účastníci a účastnice mají základní znalost problematiky sociálního bezpečí nebo genderově podmíněného násilí a chtějí se aktivně zapojovat do diskuse a cvičení.

Je vhodné ponechat prostor pro dotazy po každém tematickém bloku a průběžně sledovat chat. Pokud školení vedou dvě osoby, jedna může převzít hlavní obsahovou facilitaci a druhá technickou podporu, práci s chatem a správu breakout rooms.

Práce s citlivým obsahem

Školení se týká genderově podmíněného násilí, bezpečí a důvěry v institucionální podporu. Lektorky by měly na začátku připomenout, že účastníci a účastnice nejsou vyzváni ke sdílení osobních zkušeností. Pokud chtějí uvádět příklady, mohou je formulovat obecně nebo ve třetí osobě.

Práce s nástrojem Miro

Protože školení zahrnuje několik participativních aktivit, je vhodné nabídnout krátkou možnost vyzkoušet si Miro ještě před začátkem školení. Každé cvičení by mělo mít jasné instrukce, označené pracovní plochy a dostatek času na orientaci.

Skupinová práce

U cvičení v breakout rooms je vhodné rozdělit účastníky a účastnice tak, aby byly skupiny vyvážené. Pokud jsou přítomny osoby s různou mírou zkušenosti, mohou být rozprostřeny napříč skupinami. Lektorky mohou do místností průběžně vstupovat, podporovat diskusi a odpovídat na otázky.

Propojení tří bloků

Školení propojuje tři roviny sociálního bezpečí:

1. **Individuální odpovědnost:** schopnost rozpoznat situaci a bezpečně zasáhnout jako přihlížející osoba.
2. **Komunikační důvěryhodnost:** schopnost instituce komunikovat jasně, citlivě a důvěryhodně o podpoře, pravidlech a odpovědnosti.
3. **Institucionální rámec:** existence jasných předpisů, postupů a mechanismů pro práci s podněty a případy.

Toto propojení je důležité, protože samotné individuální kompetence nestačí bez důvěryhodného systému a samotný předpis nestačí bez komunikace, odpovědnosti a dostupné podpory.

Potřebné materiály

- prezentace PowerPoint
- breakout rooms
- vybrané modelové situace pro práci ve skupinách
- vybrané části Model Policy Framework nebo jiného relevantního rámce
- příklady institucionálních předpisů nebo kodexů chování
- evaluační dotazník

Zdroje

- Kodex chování AV ČR.
- *The GenderSAFE pledge for zero tolerance to gender-based violence.*
- Iniciativa Stand Up – ukázka využití metody 5D v praxi.

- Right To Be – *The 5Ds of Bystander Intervention*.
- *Engaging with Diversity in European Universities: The Diversity Council of Una Europa*.
- *Minimální standard bezpečného prostředí pro kvalitní, udržitelnou a svobodnou výzkumnou a vzdělávací činnost*.
- *Jak na bezpečné a respektující pracovní a studijní prostředí?*
- *Právní aspekty problematiky genderově podmíněného násilí na vysokých školách*.
- *Právní analýza problematiky genderově podmíněného násilí na veřejných výzkumných institucích*.
- *Jak komunikovat o bezpečí a respektu v akademickém prostředí?*
- GenderSAFE. *Needs Assessment Report Addressing Intersectionality, Precarity and Mobility*.
- GenderSAFE. *Report on zero-tolerance approaches to gender-violence in higher education and research*.
- UniSAFE. *Facilitating change: A guide to using case stories in co-creation activities for addressing gender-based violence*.
- UniSAFE. *Facilitating change: addressing gender-based violence in co-creation activities through fictional characters*.
- UniSAFE. *Guidance for Protocol Development*.
- UniSAFE. *Setting up a comprehensive policy framework addressing gender-based violence in academia: a step-by-step guide*.

Jak citovat tento dokument?

Oliva, E., Langhammerová, G., & Madesi, V. (2025). *Strengthening individual and institutional competencies in the area of social safety* (Training package in Czech). GenderSAFE project.

Attribution-NonCommercial-ShareAlike

CC BY-NC-SA

Důležitá poznámka k použití školicích materiálů:

Školící materiály jsou poskytovány pod licencí Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0) a jsou volně dostupné pro nekomerční použití za předpokladu řádného uvedení autorství. Licence umožňuje osobní nebo vzdělávací využití a úpravy materiálů, pokud jsou upravené verze sdíleny za stejných podmínek. Tento přístup podporuje společné učení, zajišťuje dostupnost obsahu GenderSAFE a povzbuzuje jeho další rozvoj v rámci komunity při zachování principu otevřeného a sdíleného poznání.